

OBSAH

Úvod	11
1. kapitola – Hipoterapie	13
Trochu historie	13
Léčebné využití koně – základní pojmy	16
Teoretická podstata výkladu účinku hipoterapie	21
Kůň jako symbol	21
Hipoterapie a postura	28
Hipoterapie a facilitační techniky	30
Působení hipoterapie	33
Účinné faktory a prvky, které jsou pro hipoterapii nespecifické	33
Působení prvků pro hipoterapii specifických	35
Ovlivnění osobnosti	41
Hluboký stabilizační systém	43
Energoinformační systém	46
Hipoterapie a principy staré indické medicíny	57
Hipoterapie a principy klasické čínské akupunktury	57
Porovnání a společné rysy hipoterapie a facilitačních metod	60
Metoda manželů Bobathových (neurodevelopment treatment – NDT)	60
Kabatova proprioceptivní neuromuskulární facilitace	60
Vojtova reflexní lokomoce	61
Metoda Kennyové	61
Metoda Brunnstromové	61
Metoda Roodové	62
Metoda Temple-Fay	62
Jiné metody	62
Tým a praktické provádění hipoterapie	63
Členové týmu	63
Kvalifikační předpoklady pro výkon jednotlivých forem hiporehabilitace	64
Praktické provádění hipoterapie	65
Místo výkonu hipoterapie	65
Trvání terapeutické jednotky	65
Výstroj koně z hlediska hipoterapie	65
Nasedání a sesedání	66
Základy mechaniky pohybu koně a jezdce z hlediska hipoterapie	71
Korektní sed	72
Postup hipoterapie	74
Trénink percepce	85

Nácvik senzorické integrace	87
Využití hipoterapie u kojenců a batolat s onemocněním nervového systému	87
Stimulační polohování na koni	88
Nejčastější chyby při vykonávání hipoterapie	91
Rehabilitační pracovník	91
Příklady praktických návodů na terapeutické plány u jednotlivých forem DMO	91
Dg.: DMO – spastická paraparéza	91
Dg.: DMO – spastická hemiparéza	93
Dg.: DMO – extrapyramidový syndróm	95
Dg.: DMO – spastická quadruparéza, mentální retardace	95
Dg.: DMO – hypotonická forma, MR	97
Dg.: DMO – smíšená forma	98
Dg.: LMD – lehká mozková dysfunkce	98
Indikace a kontraindikace hipoterapie	99
Úvod	99
Indikace	101
Neurologie	101
Ortopedie	101
Psychiatrie	102
Interní medicína	102
Gynekologie	102
Kontraindikace hipoterapie	103
Specifické kontraindikace pro výkon hipoterapie ze strany koně	104
Absolutní kontraindikace ze strany koně	104
Relativní kontraindikace ze strany koně	104
Oborově specifické kontraindikace	104
Neurologie	104
Ortopedie	107
Revmatologie	109
Interna	109
Chirurgie	110
Psychiatrie	110
Dermatologie	110
Oftalmologie	110
Bezpečnostní opatření	111
Hodnocení hipoterapie	113
2. kapitola – Pedagogicko-psychologické ježdění	138
Všeobecné informace a základní pojmy	138
Faktory tělesné	138

Faktory psychologické	139
Symbolika	139
Etologie	140
Vztah	141
Vztah z hlediska vývojové psychologie	142
Rané dětství (do druhého roku života)	142
Období do třetího roku života	143
Období předškolního věku	143
Období školního věku	143
Puberta	143
Období dospělosti	144
Behaviorální hledisko	144
Motivace	144
Sociální faktory	144
Práce v malých skupinách, práce s většími skupinami	145
Práce s rodinou ve spojení s terapeutickou prací s koněm	145
Diagnostické možnosti v průběhu práce s koňmi	145
Kůň jako možnost klienta otevřít se	146
Práce s koněm jako nabídka obohacení v chování rodiny	146
Kůň jako partner při nácviu nových způsobů chování	146
Psychoterapeutické ježdění	146
Psychoterapeutické ježdění jako podpůrná psychoterapie	147
Pedagogicko-psychologické ježdění (psychoterapeutické ježdění)	152
Pedagogicko-psychologické ježdění zaměřené na psychiatrii	152
Organické duševní poruchy	152
Duševní poruchy vyvolané používáním psychoaktivních látek	156
Schizofrenie	158
Afektivní poruchy	160
Neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresem a somatoformní poruchy	162
Poruchy osobnosti a chování u dospělých	163
Poruchy chování a emocí se začátkem v dětství a adolescenci	165
Mentální retardace	167
Metodika pedagogicko-psychologického ježdění a psychoterapeutického ježdění	167
Příklad popisu metodiky využívané v psychoterapeutickém ježdění v psychiatrické nemocnici Hronovce u dospělých hospitalizovaných psychiatrických pacientů	167
I. Adaptační fáze	168
II. Přípravná fáze – práce ze země (komunikační fáze)	170
III. Jízdárenská fáze	171

Závěr části o pedagogicko-psychologickém ježdění	173
3. kapitola – Hipologická část	174
Popis exteriéru koně	174
Co je důležité při posuzování koně?	176
Mechanika pohybu koně	177
Krok	179
Nohosled v kroku	179
Klus	182
Nohosled v klusu	183
Cval	184
Nohosled ve cvalu	184
Nohosled koně v trysku	186
Mimochody	186
Přirozená křivost	187
Péče o koně	188
Čištění a ošetřování koní	189
Péče o kopyta	190
Kopyto	190
Složení a funkce kopyta	190
Kopytní mechanismus	191
Podkování	193
Péče o kopyto	194
Korektura	195
Postup při korektuře kopyt naboso	195
Stříhání a dekování	196
Krmení a napájení koní	196
Ustájení	198
Ustájení v přístřešku	198
Ustájení ve stájích	200
Ustájení ve volných stájích	200
Ustájení v boxových stájích	200
Ustájení ve vazné stáji	201
Zranění a nemoci koní	201
Známky onemocnění	201
Výběr koně pro hipoterapii	202
Požadavky na výběr koně pro jednotlivé disciplíny	202
Hipoterapie: v užším slova smyslu	202
Pedagogicko-psychologické ježdění	203
Ježdění handicapovaných, sport pro handicapované	203

Příprava koně pro hipoterapii	204
Příježdění koně	204
Příprava mladého koně	205
1. Vztah koně a člověka	205
2. Trochu o teorii učení	209
Způsoby učení	211
Vtištění	211
Podmiňování	212
Podmíněný reflex	212
Habituační (návyk)	214
Operantní (instrumentální) podmiňování	214
Učení pokusem a omylem	215
Traumatické učení	215
Vyšší schopnosti učení	216
Hlavní zásady	216
3. Vlastní příprava koně	217
I. etapa: vtištění, výchova a obsednutí hříběte	218
1. Vtiskovací (imprinting) trénink	219
2. Výchova před odstavem	221
Získávání důvěry	221
Vodění hříběte	221
3. Výchova po odstavu	222
Stání při čištění	223
Krok a zastavení při vodění	224
Naklusání a zastavení	225
Procházky	226
Zvedání nohou	227
4. Vlastní obsednutí	228
Práce na zemi	228
Práce v malé ohradě	228
Základní Parelliho hry ze země	233
Hra na přátelství	235
Hry na ohýbání krku	237
Hra na objímání	237
Hra na očichávání ocasu	237
Hry na horké prsty (také dikobrazí hry)	238
Hra na horké prsty – couvání	239
Hra na horké prsty – „zdravení“	240
Hra na horké prsty – obrat okolo předku	241

Hra na horké prsty – obrat okolo zádě	242
Hra na horké prsty – chody do stran	244
Laterální lonžování	244
Pohyb dopředu – okolo vodiče	247
Zastavení a zacouvání na kruhu	247
Přivolání a přijít k vodiči	249
Lonžování na velké vzdálenosti	249
Nácvik nakládání do přepravníku	251
První sedláni, nasednutí	252
Sedláni	252
Habituaace na tlak podbřišníku	253
Vlastní sedláni	253
Habituaace na pohyb sedla	254
Nasedání	254
Základní Parelliho hry ze sedla	256
Funkce otěží	256
Práce ze sedla	257
Ježdění s jednou otěží	257
Ježdění se dvěma otěžemi	258
Vykročení	265
Zastavení	266
Couvání	266
Chody do strany	267
Změny chodů	267
Zpomalení a zastavení, přechody směrem dolů	268
II. etapa: Základní výcvik	269
První uzděni	270
Lonžování	270
Klasické lonžování	271
Lonžování na dvou lonžích	272
Práce pod sedlem	275
Škála vzdělání	275
Navykací fáze	276
Takt	276
Uvolnění	276
Fáze rozvoje posuvné síly	277
Přilnutí	277
Přiuždění	278
Kmih	278

Fáze rozvoje nosné sily	279
Narovnání	279
Vzpřímení	280
Prostupnost	280
Shromáždění	281
III. etapa: Speciální výcvik	281
Menežování koně v hipoterapii	283
Postavení hipologa	283
Výběr koně	284
Příprava na hipoterapii, vlastní hipoterapie a rehabilitace koně	284
Závěr kapitoly o hipologii v hipoterapii	285
Poznámky	286
Bibliografie	290